

	PROLOOG	9
1	HET KLASSIEKE GEHALTE VAN DE MIDDELEEUWEN	13
	Kerstening en klassieke boeken [13] De Karolingische renaissance [15] Luik als intellectueel centrum [16] De opmars van de klassieken naar het noorden [18] Klassieken in de bibliotheek van Egmond [19] De renaissance van de twaalfde eeuw [21] Ridderromans [24] Ridders en klassieke helden [2.6] Jacob van Maerlant als sleutelfiguur [27] Bloemen, sproken en proverben [31] Klassieke boeken voor de burgers [32] Vergilius als profeet en tovenaer [34] Ovidius, leermeester van de liefde [36] Het klassieke gehalte van de middeleeuwen [38]	
2	DE REVOLUTIE VAN HET HUMANISME	41
	Agricola, wegbereider van het humanisme [41] De renaissance [42] De Nederlanden en de nieuwe kennis [44] Erasmus: betrouwbare teksten, zuivere kennis en heldere taal [46] Humanisme en onderwijs in de Nederlanden [49] De Neolatijnse poëzie van de zestiende eeuw [52] De introductie van een nieuwe poëzie in klassieke trant [53] Janus Secundus en zijn dichtende broers [54] De Neolatijnse poëzie na Secundus [57] De ontdekking van het klassieke toneel [60] Klassieke komedie en schooltoneel [60] De klassieke tragedie in de zestiende eeuw [63] In de richting van een epos [65] De spreiding van de nieuwe kennis [66]	
3	NAAR EEN KLASSIEKE LITERATUUR IN HET NEDERLANDS	67
	De eerste vertalingen in het Nederlands [67] Klassieke stof bij de rederijkers [71] Een eigen literatuur naar klassiek voorbeeld [73] Instrumenten voor een literatuur in de eigen taal [74] Metriek en rijm [75] Lyriek in de volkstaal: Lucas d'Heere en Jan van der Noot [77] De nieuwe poëzie in de Noordelijke Nederlanden [79] Anacreontiek [82] De dichterlijke waanzin en de extase [83]	
4	KLASSIEKE IDEEËN IN TIJDEN VAN CRISIS	87
	Antieke krijgskunde tegen de Spaanse overmacht [87] Troost en filosofie [88] Livius, Cicero en de republiek [91] De nationale identiteit [92] Tacitisme [94]	
5	DE KLASSIEKE GRONDSLAG VAN DE GOUDEN EEUW	101
	Classicisme: een weg omhoog [107] Leiden: Europees centrum van klassieke filologie [108] De spreiding van het hoger onderwijs [110] De lectuur op de Latijnse school [111] Latijn en Nederlands in de zeventiende eeuw [113] Mannen, vrouwen en Latijn [115] Klassieken en volkscultuur [117] De vertaalpraktijk [120]	
6	INSPIRATIE DOOR IMITATIE: DE POËZIE VAN DE GOUDEN EEUW	123
	Geïnspireerd door klassieke voorbeelden [123] De Griekse poëzie als voorbeeld [125] Daniel Heinsius: tussen Theocritus en Pindaras [126] De Latijnse poëzie van Hugo de Groot [128] Baudius en de jambe [130] Neohellenisme [131] Hooft en de lichte lyriek [133] Vondel en de verheven lyriek [135] Revius en de christelijke lyriek [137] Huygens en het martiaale epigram [138] Tragedie en komedie in Amsterdam [139] Heinsius en De Groot: de Griekse tragedie in theorie en praktijk	

	[141] Nederlandse tragedies in navolging van Seneca [143] Vondel en Seneca [144] Een echt theater [145] Vondel en de Griekse tragedie [146] Het eerste echte epos [148]	
7	KLASSIEKEN EN SCHILDERKUNST 'Een tweede Apelles' [151] De reconstructie van antieke schilderijen [153] Historiestukken [157] Ovidius' Metamorfofen als 'Schilders Bybel' [158] Helden en liefdesgeschiedenissen [160] Rubens, een Antwerpse Apelles [162] Rembrandt, een Amsterdamse Apelles [163]	151
8	HET KEURSLIJF VAN HET CLASSICISME Dichtkunst volgens de regels van het genootschap Nil volentibus arduum [169] Classicistisch toneel [174] Horatius als leermeester van de zeden [176] Het keurslijf van het classicisme [178]	169
9	BARSTEN IN HET KLASSIEKE BOLWERK De ouden versus de modernen [179] Punten van kritiek [180] Spotten met de klassieken [182] La querelle des anciens et des modernes [185] Keurmeesters der geleerden [187] Een ruzie om Homerus [190] Een conclusie van wonderkind Van Goens [192]	179
10	TUSSEN HOOG EN LAAG: TWEE EEUWEN NEDERLANDSE LYRIEK Dichten in het Latijn [195] Lyriek in het Nederlands [197] Het genoeglijke buitenleven [198] Herderspoëzie [201] De luchtige liefde van de anacreon-tiek [204] Heldinnenbrieven [205] De bewondering voor Horatius [206] De Pindarusnavolging: vliegen op vleugels van was [210] Büderdijk tussen Pindarus en Horatius [213] De unitarie op dood spoor [216]	195
11	IN DE BAN VAN DE GRIEKEN Grieks-zijn [219] Het Grieks in de achttiende eeuw [220] De 'Bataafse Socrates' Frans Hemsterhuis [221] Socrates: held en heilige [223] Een lastig probleem: Socrates als pederast [225] Socrates als politiek voorbeeld [227] De vermeende wieg van de democratie [228] De Grieken als voorbeeld voor de burgers in het nieuwe koninkrijk [231] De socratische wijsgeerte als ideale filosofie voor de negentiende eeuw [234] De historische romans van Petrus van Limburg Brouwer [235] Het ontstaan van het gymnasium [237] De visie op Hellas in de negentiende eeuw [239]	Zip
12	DE KLASSIEKE EN DE MODERNE POËTICA De Tachtigers en de schoonheid in de poëzie [241] J.H. Leopold: classicus en dichter [247] P.C. Boutens: dichter en vertaler [249] P.N. van Eyck -Medousa [252] Vestdijk - Grieksche sonnetten [253] Aafjes - Een <i>voetreis naar</i> Rome [254] Hoe schrijf je poëzie? - De klassieke en de modernistische poëtica [256] De klassieke poëtica van Ida Gerhardt [263] Vormen van inspiratie [265] Plezierdichters [269]	241
13	KLASSIEKEN EN SEKSUELE VRIJHEID De vrije seksuele moraal van de Oudheid [273] Latijnse obsceniteiten [274] Van Hetoerengesprek tot pornografie [276] Griekse en Nederlandse homosek-	273

sualiteit [277] Verschillende Sappho's en de lesbische liefde [281] Een einde aan de kuising [288]

14	ANTIETK THEATER OP HET MODERNE PODIUM	293
	Terug naar oorspronkelijke treurspelen [293] De eerste 'echte' tragedie-opvoeringen [295] Reconstruerend theater [297] Vernieuwend theater [299] Modern theater [301] Komedie [302]	
15	DE DEMOCRATISERING VAN DE KLASSIEKEN	307
	Uit de ivoren toren [307] Vertalen: van 'gymnasiaans' naar natuurlijk [309] De historische roman: belangwekkend en onderhoudend [316] De aneke roman: de oudheid van een ongebruikelijke kant [318] Mythologie en geschiedenis in jeugdboeken [3x3] Klassieke onderwerpen in het jeugdtheater [326] De oudheid in de film [318] De oudheid in stripvorm [33z]	
16	DE OUDHEID OP DE DREMPEL VAN HET DERDE MILLENNIUM	335
	Bindende factoren [335] Van metafysica naar deugdethiek [339] We zijn allemaal Odysseus [342] De diepere betekenis van Griekse mythen [345] Klassieke motieven [348]	
	NOTEN	353
	ILLUSTRATIE VERANTWOORDING	366
	BRONNEN	367
	REGISTER	385